

7/5095

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : 16APK0201ARGE-940 - 38425
Konu : Soru Önergesi

29/03/ 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı KAN.KAR.DAI.BAŞK.'nın 08.03.2005 gün ve A.01.0.GNS.010.00.02-29629 sayılı yazısı.

Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Reyhan BALANDI'nın 7/5095-9641 Esas No'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Afilla KOÇ
Bakan

EKLER :

1- Cevap (2 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ SAYIN REYHAN BALANDI'NIN 7/5095-9641 ESAS NO'LU SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI

SORU 1: Dünyadaki Türk Kültür ve Tarihi Eserleri'nin envanterlenmesi ile ilgili yürütülen resmi bir çalışma var mıdır?

CEVAP 1: Dünyadaki Türk kültür ve tarihi eserlerinin envanterlenmesi ile ilgili Bakanlığımca, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk Tarih Kurumu, Üniversitelerin sanat tarihi ve mimarlık bölümleri ile çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Bu çalışmalar kapsamında birçok eserin envanteri belirlenmiş ve bazılarının yayınları da yapılmıştır.

Bakanlığım Dışişleri Bakanlığı ile birlikte, Yunanistan'la kültürel işbirliği antlaşması çerçevesinde Yunanistan'daki Türk eserlerinin envanterlerini gerçekleştirecektir.

Türk Tarih Kurumu tarafından Balkan Ülkelerindeki Türk eserlerinin envanter çalışmaları devam etmektedir.

SORU 2: Sınırları içinde Türk Kültür ve Tarihi Eserleri olduğu tespit edilen ülkeler ile; bu eserlerin korunması ve geleceğe taşınması amacıyla, kültürel anlaşmalar yapılmış mıdır? Yapılmayan ülkeler var ise sebebi nedir?

CEVAP 2: Bakanlığım sorumluluğunda bulunan, milli sınırlarımız dışında kalan, korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının uluslararası kültürel anlaşmalar çerçevesinde bakım ve onarımlarını sağlayıcı tedbirleri almak üzere çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu kapsamda;

- Kosova Prizren'deki Osmanlı Türk Şehitliği,
- Üsküp'deki Taşköprü ve Telgrafhane,
- Kırım'daki Zincirli Medrese ve Hacı Giray Han Türbesi,
- Cezayir Dayı Sarayı Kompleksi İçinde Yer alan Yeni Camii,
- Libya Bingazi'de Bulunan Al-Barka Kışlası,

Bulgaristan'da

- Kostendil (Kjustandil) Fatih Kanuni Camii,
- Razgrad Maktul (Makbul) İbrahim Paşa Camii,
- Arnavutluk İşkodradaki Hasan Rıza Paşa Şehitliği,
- Kosova Sultan Murat Hüdavendigâr Türbesi,

işlerinin rölöve, restitasyon ve restorasyon projelerinin hazırlanması, incelenmesi yaklaşık maliyeti ve/veya ihale dosyalarının hazırlanmasına ilişkin çalışmalar için oluşturulan heyetlere katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, Bulgaristan'ın Filibe Kenti'ndeki Taşköprü Camii ve Cuma Sokak'taki Çukur Camii'nin yeni kullanımı ve restorasyon müdahalelerine ilişkin incelemeler yapılmaktadır.

Suriye'nin Şam Kentindeki Süleyman Şah Türbesinin restorasyonu için kaynak sağlanmaktadır.

SORU 3: Ülkemiz sınırları içinde yer alan, tarihi ve kültürel değere sahip eserlerin tamamı kayıt altında mıdır? Kayıt altında olan eserlerden, bu güne kadar kaç tanesi, hangi sebeplerle "yok" olmuştur? Bunların isimleri nelerdir?

CEVAP 3: Ülkemiz genelinde kültür ve tabiat varlıklarının korunması amacıyla 3386 ve 5226 sayılı Kanunlar ile değişik 2863 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilen tespit işlemleri, Bakanlığım koordinatörlüğünde ilgili ve faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılmaktadır.

Yapılacak tespitlerde, kültür ve tabiat varlıklarının tarih, sanat, bölge ve diğer özellikleri dikkate alınır. Devletin imkanları göz önünde tutularak, örnek durumunda olan ve ait olduğu devrin özelliklerini yansıtan yeteri kadar eser korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı olarak belirlenmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün idare ve denetiminde bulunan mazbut ve mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespiti, söz konusu genel müdürlükçe gerçekleştirilmektedir.

Kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin tespit ve tescil süreci, ülkemizdeki kültürel ve doğal miras açısından zenginlik ve çeşitlilik düşünüldüğünde, pek çok bilim dalının birlikte çalışmasını gerekli kılmaktadır. Bu süreçte görev alması beklenen meslek disiplinleri; arkeolog, mimar, peyzaj mimarı, şehir plancısı, harita mühendisi, sanat tarihçisidir. Korumaya temel teşkil eden tespit çalışmaları kapsamında;

- Ülke genelinde kültür ve tabiat varlıklarının tespit çalışmaları,
 - Arkeolojik, doğal, kentsel, tarihi sit tespit çalışmaları,
- gerçekleştirilmektedir.

Yurdumuzda bugüne kadar toplam 7133 adet sit alanı belirlenmiş, yaklaşık 66620 adet taşınmaz kültür ve tabiat varlığı tespit ve tescil edilmiştir.

Tescilli kültür varlıkları zamanla, tabiat şartları, yapının statik durumu nedeniyle yıkılabilmektedir. Bazende mülk sahipleri tarafından yıktırılar olmaktadır.

Bu kültür varlıklarıyla ilgili Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun ilke kararları kapsamında Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarınca karar alınmaktadır.

Ayrıca, söz konusu kültür varlığı yasaya aykırı bir uygulama sonucu yıkılmışsa, 2863 sayılı Kanunun 65. maddesi gereğince yasal işlem yapılmaktadır.